

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету,
протокол № 7 від 23.02.2016 р.,
уведене в дію наказом ректора
№ 45-р від 23.02.2016 р.

Із змінами і доповненнями,
затвердженими
вченою радою університету,
протокол № 8 від 29.01.2019 р.,
уведеними в дію наказом ректора
№ 29-р від 29.01.2019 р.

Із змінами і доповненнями,
затвердженими
вченою радою університету,
протокол № 6 від 23.12. 2019 р.,
уведеними в дію наказом ректора
№ 281-р від 23.12. 2019 р.

Б.Б.Буяк

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО СИСТЕМУ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (стаття 16. Система забезпечення якості вищої освіти) та інших нормативних документів.

Система внутрішнього забезпечення якості реалізується відповідно до діючої в ТНПУ інституційної моделі і передбачає здійснення університетом таких процедур і заходів (згідно із Законом):

- визначення принципів та процедур забезпечення якості;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, компонентів освітніх програм із застосуванням індикаторів, що вимірюють процес викладання та навчання окремих дисциплін за допомогою електронного сервісу для опитування здобувачів вищої освіти;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів за кожною освітньою програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- інших процедур і заходів.

2. МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ

Основна мета розвитку освіти в Університеті на 2016–2020 роки спрямована на підвищення якості навчального процесу, вдосконалення чинних програм підготовки фахівців освітніх рівнів “Бакалавр”, “Магістр”, розширення переліку нових магістерських спеціальностей та спеціалізацій відповідно до попиту на вітчизняному та міжнародному ринках праці.

Підвищення конкурентоспроможності Університету з надання освітніх послуг, вимірюється індикаторами, основними з яких визначено:

- якість навчального процесу;
- вартість наданих освітніх послуг;
- конкурс за напрямками і спеціальностями відповідно до ліцензованого обсягу та місць державного замовлення;
- кількість працевлаштованих випускників та їх місце у суспільному житті держави тощо.

Основними завданнями підвищення рівня якості навчання є:

- повне використання ліцензованих обсягів, насамперед, на профільних напрямках підготовки та спеціальностях;
- продовження реалізації ступеневої освіти через створення інтегрованої неперервної системи відбору і підготовки студентів за схемою “загальноосвітня школа, ліцей – технікум, коледж – Університет”;
- розробка освітньо-навчальних програм та навчальних планів, які б відповідали запитам ринку праці та кращим зарубіжним аналогам;
- впровадження в практику освітньої діяльності Університету компетентнісного підходу при формуванні навчально-освітніх програм, засобів діагностики та критеріїв оцінювання знань студентів;
- впровадження інформаційних інтерактивних технологій навчання, створення та відкриття нових напрямів і спеціальностей для підготовки фахівців відповідно до вимог Європейського освітнього простору з метою отримання студентами подвійних дипломів;
- залучення роботодавців освітньої галузі до участі в підготовці та реалізації навчальних програм, спеціальностей та спеціалізацій, узгодження з ними освітніх і професійних стандартів;
- переорієнтація навчальних планів на збільшення частини практичного компонента та самостійної роботи студентів;
- забезпечення процесу навчання новітнім лабораторним обладнанням та матеріалами, інтеграція вищої університетської освіти і наукових досліджень до вимог практики освітньої галузі;
- участь науково-педагогічних працівників у розробленні та впровадженні державних стандартів змісту освіти, національної системи кваліфікацій;
- інтеграція Університету з навчальними закладами різних рівнів, науковими установами та підприємствами, зокрема, шляхом створення навчально-науково-виробничих комплексів;
- створення організаційно-правових та фінансових умов для започаткування активної реалізації вітчизняних та міжнародних програм академічної мобільності;
- розвиток матеріально-технічної бази в напрямі впровадження новітнього програмного забезпечення, у т.ч. з використанням платформи Moodle та «UA: Бюджет»;
- розроблення та реалізація електронних навчальних курсів та обладнання аудиторій для проведення дистанційних лекцій і телеконференцій;
- залучення до роботи високопрофесійних науково-педагогічних працівників з міжнародним досвідом з поза меж університету та України;
- забезпечення вільного багатоканального доступу до світових освітніх та наукових ресурсів через мережу Інтернет з читальних залів бібліотеки Університету;
- індивідуалізація та диференціація навчання обдарованої молоді, створення можливостей для реалізації пошуку студентами індивідуальної освітньої траєкторії;
- створення умов для здобуття якісної освіти інвалідами, дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування;
- впровадження у навчальний процес та діяльність університетської бібліотеки сучасних інформаційних і комп’ютерних технологій;
- активне залучення до навчально-виховного процесу і науково-дослідницької роботи учених Національної академії наук України й Національної академії

педагогічних наук України та інших галузевих академій, провідних фахівців організацій та установ.

3. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ЇЇ ВИКОНАННЯМ

Система внутрішнього забезпечення якості передбачає також контроль за:

- кадровим забезпеченням освітньої діяльності;
- навчально-методичним забезпеченням освітньої діяльності;
- якістю проведення навчальних занять;

Контроль за кадровим забезпеченням. Система відбору науково-педагогічних працівників.

Кількісний та якісний склад науково-педагогічних працівників університету формується згідно з вимогами нормативних документів Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України відповідно до Положень та нормативів кадрового забезпечення підготовки фахівців освітніх рівнів «Бакалавр» і «Магістр».

В Університеті лекційні заняття проводяться штатними професорами і доцентами, а також за сумісництвом запрошеними визнаними науковцями та педагогами.

Щорічне підведення підсумків роботи НПП Університету здійснюється за рейтинговою системою оцінювання.

Рейтингова система оцінювання професійної діяльності НПП та структурних підрозділів Університету є стимулом для підвищення якості їх роботи.

В основу рейтингової системи оцінювання професійної діяльності НПП Університету покладені положення Закону України «Про вищу освіту», часові нормативи, визначені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.08.2002 р. № 450 «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів», щорічного наказу по університету про планування та облік роботи науково-педагогічних працівників, згідно з якими основними видами робіт НПП є:

- ✓ навчальна;
- ✓ наукова;
- ✓ методична;
- ✓ організаційно-виховна.

Рейтингове оцінювання роботи НПП ґрунтується на результатах виконання ним індивідуального плану роботи за календарний рік за нормами часу для всіх видів робіт.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» Університет забезпечує підвищення кваліфікації та стажування НПП і педагогічних працівників не рідше, ніж один раз на п'ять років із збереженням середньої заробітної плати.

Базовими для підвищення кваліфікації є освітні та наукові установи Міністерства освіти і науки України та НАПН України.

Метою такого підвищення кваліфікації і стажування НПП є формування якісного науково-педагогічного (педагогічного) персоналу Університету, що спрямоване на розв'язання кадрових проблем, реалізацію механізмів кар'єрного росту НПП, їх мотивації до якісної професійної діяльності та соціального захисту тощо.

Контроль за навчально-методичним забезпеченням.

Навчально-методичне забезпечення підготовки фахівців освітніх рівнів «Бакалавр» і «Магістр» має відповідати нормативним документами, визначеним МОН України. Контроль за відповідністю реальних показників навчально-методичного забезпечення навчального процесу в Університеті здійснюють навчально-методичний відділ, центр забезпечення якості освіти, декани факультетів та завідувачі кафедр у межах своїх службових обов'язків.

Навчально-методичні комплекси (НМК) дисциплін є одним із основних елементів науково-методичного забезпечення навчального процесу.

Підготовку НМК дисциплін здійснюють науково-педагогічні працівники, які відповідають за їх викладання, коли дисципліна вводиться в робочий навчальний план підготовки фахівців.

НПП має змогу самостійно створювати електронні навчальні курси і проводити навчання на відстані, надсилати повідомлення студентам, розподіляти, збирати та перевіряти завдання, вести журнали обліку оцінок та відвідування, налаштовувати різноманітні ресурси курсу і т.д.

Контроль за якістю проведення навчальних занять та якістю знань студентів.

Особливості організації поточного та тестового контролю:

1. Оцінювання знань студентів з навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточного та тестового контролів.

2. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмовий матеріал навчальної дисципліни, засвоєння якого перевіряється під час поточного контролю на практичних та семінарських заняттях та під час виконання лабораторних робіт, електронного тестового контролю та шляхом перевірки виконання студентом самостійної роботи, в т.ч. в модульному середовищі.

3. Відповідно до розроблених критеріїв оцінювання знань студентів з конкретної навчальної дисципліни, викладач після кожного заняття відображає в журналі академічної групи поточну успішність студента, диференційовано стосовно виконаних студентом видів робіт.

4. На підставі семестрової успішності студента, яка визначається як сума балів за модулі (теоретичний, практичний та самостійної роботи), в національній та ECTS шкалі оцінювання, призначається академічна стипендія у розмірах і в порядку, передбачених постановою Кабінету Міністрів України №882 від 12 липня 2004 року (із змінами від 05.03.2008 року № 165) «Питання стипендіального забезпечення». Результати успішності студентів, стипендіального забезпечення виносяться на розгляд вченої ради університету.

Оцінювання проведення навчальних занять здійснюється із застосуванням індикаторів, що вимірюють процес викладання та навчання окремих дисциплін за допомогою електронного сервісу для анонімного онлайн опитування здобувачів вищої освіти після завершення вивчення дисципліни.

Для дисциплін, які не використовують електронні курси онлайн опитування, здійснюється з використанням сервісу оцінювання якості освіти.

Для дисциплін, розміщених на платформі електронного навчання ТНПУ (elr.tnpu.edu.ua) посилання на сервіс оцінювання якості освіти розміщується безпосередньо у електронному курсі, відповідно до положення про електронний навчально методичний комплекс ТНПУ. Посилання на анкету надається центром забезпечення якості освіти.

Результати опитування можуть бути використані для рейтингового оцінювання науково-педагогічних працівників та покращення якості підготовки фахівців університету.

Підтримка та розробка сервісу оцінювання процесу викладання дисциплін здійснюється центром дистанційного навчання університету.

5. Постійний аналіз і оцінювання освітніх програм здійснюється різними суб'єктами – учасниками моніторингу освітнього процесу, зокрема:

- ✓ студентами після вивчення навчальних дисциплін;
- ✓ випускниками, після закінчення освітньої програми;
- ✓ зовнішніми стейкхолдерами – випускниками, які працюють за спеціальністю, роботодавцями тощо.

В університеті проводиться щорічно рейтингове оцінювання досягнень студентів, що спрямоване на пошук та реалізацію механізмів удосконалення дієвих форм поєднання науки та освіти, інноваційних інтегрованих технологій і методик організації навчально-виховного процесу, наукової і науково-дослідної роботи студентів.

Рейтингове оцінювання досягнень студентів передбачає:

- створення фактографічної інформаційної бази, що всебічно відображає здобуті досягнення кожного студента університету в навчанні, науковій та науково-дослідній роботі, його участі в громадському, спортивному та культурному житті університету, в роботі органів студентського самоврядування;
- мотивація студентів до удосконалення якості навчання, наукової та науково-дослідної роботи, підвищення рівня набутих ними професійних навичок;
- розвиток творчої ініціативи та підвищення рівня громадської й соціальної активності студентів;
- реалізація принципів змагальності та здорової конкуренції;
- створення системи об'єктивних показників для прийняття рішень щодо заходів, спрямованих на заохочення студентів;
- стимулювання видів діяльності студентської молоді, що визначають рейтинг і статус університету.